

Невидимият щит:
Всичко, което всяка бъдеща майка трябва да знае за имунизациите

РЕГИОНАЛНА ЗДРАВНА ИНСПЕКЦИЯ

РЗИ
ПЛОВДИВ

Като бъдещи родители, вашата единствена цел е да защитите детето си.

В днешното информационно време е лесно да се натъкнете на различни и често противоречиви мнения, което може да ви накара да се чувствате объркани и тревожни.

Задаването на въпроси не е знак за недоверие, а за грижа.
Днес ще разгледаме фактите заедно, за да можете да вземете информирано и спокойно решение за здравето на вашето дете.

Как точно тренираме имунната система?

РЕГИОНАЛНА ЗДРАВНА ИНСПЕКЦИЯ
РЗИ
ПЛОВДИВ

Имунитетът се учи да разпознава и пази тялото ни.
И го правим по два основни начина:

Естествена инфекция
(детето боледува)

Имунната система разпознава и се учи

Създават се антитела и памет – тялото пази детето в бъдеще

Ваксинация
(детето не боледува)

Имунната система разпознава и се учи

Създават се антитела и памет – тялото пази детето в бъдеще

Ваксините помагат на имунната система да се подготви предварително – **без риск от тежко заболяване и усложнения.**

Имунитетът е памет.

Разликата е, че при истинското разболяване детето трябва да страда, за да изгради имунитет, а при ваксинацията – не!

Защо имунитетът е важен?

Имунната система е естественият щит на организма.
Тя ни пази всеки ден – без да я забелязваме.

Силен имунитет означава:

- По-добра защита от инфекции и заболявания
- По-спокоен и пълноценен семеен живот
- По-здраво бебе с по-добър старт в живота
- По-малко отсъствия от детска градина, училище и работа

> Когато се грижим за **имунитета днес**, **ние инвестираме в здравето и бъдещето** на нашето дете.

Подпомагайте имунитета чрез балансирано хранене, сън, движение, хигиена и – когато е необходимо – с помощта на **ваксините**.

РЕГИОНАЛНА ЗДРАВНА ИНСПЕКЦИЯ
РЗИ
ПЛОВДИВ

Истината за съставките:
Контекстът е ключов

Всяко вещество – дори водата – може да бъде токсично в огромни дози.
Във ваксините тези вещества присъстват в **нищожни, напълно безопасни количества.**

В ежедневието	Във ваксините
Вода Жизненоважна е за нас, но в огромни количества за кратко време може да бъде опасна.	**Много малко количество** Използва се за разтваряне и съхранение на ваксината. **Напълно безопасно.**
Формалдехид Естествено се съдържа в тялото ни и в много храни (напр. риба).	**Следи (ако изобщо има)** Количеството е **милиони пъти** по-малко от това, на което сме изложени всеки ден.
Алуминий Среща се в природата, във въздуха, храната и водата. Използва се и в козметика и лекарства.	**0.125 до 0.625 mg** Около 1% от това, което бебето може да приеме само чрез храната (кърма или адаптирано мляко) за един ден.
Остатъци от производството Всеки лекарствен продукт преминава строги проверки за качество и чистота.	**Остават само нищожни следи** Много под допустимите нива. **Напълно безопасно.**

Ползата от ваксините е огромна, а рискът – минимален.
Те пазят вашето дете днес, за да има здраво утре.

РЕГИОНАЛНА ЗДРАВНА ИНСПЕКЦИЯ
РЗИ
ПЛОВДИВ

Ваксините са
едни от най-контролираните
лекарствени продукти.

Съставките в тях са подбрани внимателно и в количества, които изграждат защита – не вреда.

Реалният риск: болестта срещу ваксината

Важно е да сравняваме не само възможните реакции след ваксина,
а и какво може да причини самата болест.

РЕГИОНАЛНА ЗДРАВНА ИНСПЕКЦИЯ
РЗИ
ПЛОВДИВ

След ваксина

- Най-често: лека температура
- Зачервяване или болка на мястото
- Краткотрайна отпадналост
- Сериозните реакции са много редки

Обикновено рискът от самата болест е много по-голям от риска след ваксина.

При заболяване

- Висока температура и тежко боледуване
- Пневмония, менингит или усложнения
- Болнично лечение
- Трайни увреждания или риск за живота

**Ваксините преминават през строг контрол и наблюдение.
При повечето деца реакциите са леки и краткотрайни,
а защитата от тежко заболяване е значително по-ценна.**

Дългосрочни ефекти: Какво показват примерите от практиката?

Ваксините се използват и проследяват от десетилетия. Когато има реални рискове, те се откриват при наблюдението. Натрупаните данни показват, че ползите са много по-големи от редките сериозни нежелани реакции.

РЕГИОНАЛНА ЗДРАВНА ИНСПЕКЦИЯ
РЗИ ПЛОВДИВ

Как изглеждат доказателствата?

1. Дългогодишна употреба
2. Големи проучвания
3. Непрекъснато наблюдение
4. Реални резултати в практиката

БЦЖ

Използва се от 1921 г. и има над 100 години опит.

Доказателства: дългогодишно приложение и продължаващо наблюдение в много държави.

МПР

Прилага се от десетилетия в детска възраст.

Доказателства: многобройни големи проучвания не показват връзка с аутизъм.

Хепатит B

Поставя се от десетилетия и предпазва от хронична инфекция и увреждане на черния дроб.

Доказателства: ваксината е безопасна и осигурява висока защита при кърмачета и деца.

HPV

По-нов пример, но вече с реални дългосрочни данни.

Доказателства: в държави с високо покритие се наблюдава спад на HPV инфекциите, предраковите изменения и рака на маточната шийка.

Извод за родителите: най-доброто доказателство е натрупаният опит – дългосрочната полза от ваксините е добре проследена, а сериозните нежелани реакции са редки и се наблюдават внимателно.

Информацията е представена в разбираем вид по данни от международния научен опит и системите за безопасност на ваксините.

Илюзията за "изчезналите" болести

РЕГИОНАЛНА ЗДРАВНА ИНСПЕКЦИЯ
РЗИ
ПЛОВДИВ

Изглеждат далеч
Някои инфекции почти не се срещат у нас, затова лесно забравяме колко опасни могат да бъдат.

Но не са изчезнали
Морбили, дифтерия и полиомиелит все още се срещат в различни части на света.

Светът е свързан
При пътуване хората могат неволно да пренесат инфекции от една държава в друга.

Ваксините пазят щита
Когато имунизационният обхват спадне, забравени болести могат бързо да се върнат.

Болестта циркулира → Пътуване → Попада в общността → Ниско ваксинално покритие → Огнище

Най-важното: Болестите не изчезват сами.
Те остават далеч само когато поддържаме силна защита чрез имунизации.

Морбили в България през 2026 г.: защо рискът е реален

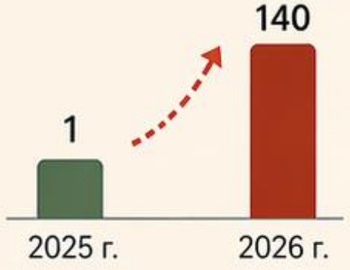
РЕГИОНАЛНА ЗДРАВНА ИНСПЕКЦИЯ
РЗИ
ПЛОВДИВ

140
случая
към седмица 16
на 2026 г.
предварителни оперативни данни

За същия период на 2025 г.: **1** случай

От началото на годината до седмица 16.

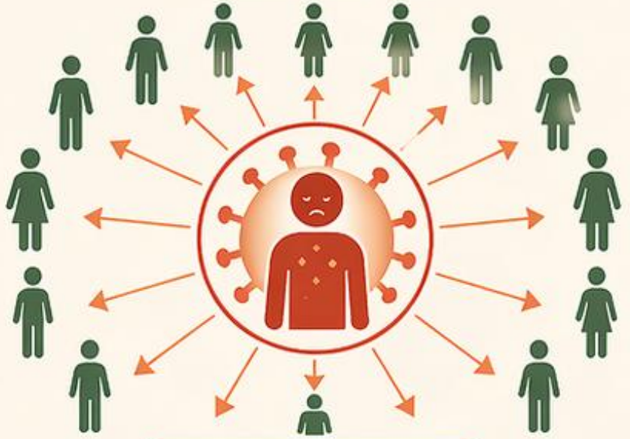

Случаи, съобщени през седмица 16:
37
новорегистрирани случая

Това са случаите, регистрирани <u>само</u> през седмица 16.

Защо морбили се разпространява толкова лесно?

Морбили е едно от най-заразните инфекциозни заболявания. Един болен може да зарази 12–18 неимунизирани хора около себе си.

R_0 = 12–18

Защо се случва това?

- Покритието с имунизация срещу морбили в България е около 91% (2023), а за силна колективна защита са нужни поне 95%.
- В Европа продължават да има огнища и внесени случаи при пътуване.
- Когато има деца без пълна имунизация, вирусът по-лесно намира път за разпространение.
- Морбили не е „лека шарка“ – усложненията могат да бъдат сериозни.

Извод: Болестта не е изчезнала.
Тя се връща там, където имунизационното покритие отслабва.

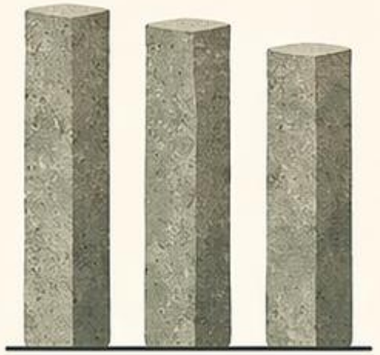
Източници: НЦЗПБ / MMR Gateway Bulgaria (седмица 16, 2026), ECDC, OECD Reviews of Health Systems: Bulgaria 2026.

Урокът на историята: Какво показва статистиката в България?

РЕГИОНАЛНА ЗДРАВНА ИНСПЕКЦИЯ
РЗИ
ПЛОВДИВ

1 Преди ваксините

1966–1969 г.

≈ 32 000
случая на морбили годишно

Дифтерия:
около 10 000 заболели
и около 800 починали

2 След въвеждането на ваксините

Случаите спадат рязко

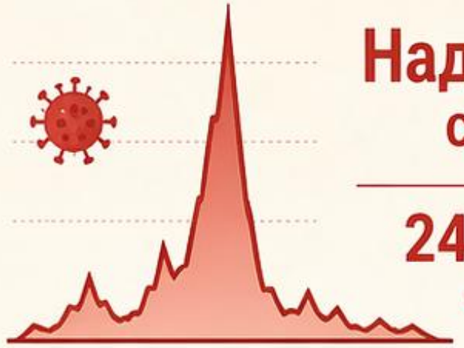
90–100%
по-малко

Когато обхватът е висок, морбили и дифтерия стават редки.

3 Когато защитата отслабне

Епидемия от морбили, 2009–2011 г.

Над 24 000
случая

24 смъртни случая

Когато имунизационното покритие спадне под нужните нива, болестта се връща.

Извод: Болестите не изчезват сами.
Те се връщат, когато колективният имунитет отслабне.

Данните са исторически и са представени с образователна цел.

Никой не е защитен сам: Колективният имунитет

РЕГИОНАЛНА ЗДРАВНА ИНСПЕКЦИЯ
РЗИ
ПЛОВДИВ

Какво означава това?

Колективният имунитет се създава, когато достатъчно много хора са имунизирани и вирусът не може лесно да се разпространява.

1. Повече защитени хора

Когато повечето деца и възрастни са ваксинирани, заразата среща много прегради.

2. По-трудно разпространение

Веригата на предаване се прекъсва и рискът от огнища намалява.

3. Защита за уязвимите

Така се пазят и хората, които не могат да бъдат ваксинирани – например бебета, хора с имунен дефицит или пациенти на лечение.

Колкото по-висок е обхватът, толкова по-силен е колективният щит.

Ваксинацията не е грижа само за собственото дете – тя е грижа и за цялата общност.

Имунизационен календар на Република България

Актуално към 22.04.2026 г.

РЗИ ПЛОВДИВ

Бебе

Дете

Подрастващ и възрастен

До 24 часа след раждането	От 48-ия час до изписване	2 месеца	3 месеца	4 месеца	7–10 месеца	12 месеца	13 месеца	16 месеца	6 години	7 години	12 години	17 години	25 години и на всеки 10 години след това
Хепатит B	БЦЖ (туберкулоза)	Дифтерия, тетанус, коклюш, полиомиелит, Hib, хепатит B + пневмокок	Дифтерия, тетанус, коклюш, полиомиелит, Hib, - хепатит B + пневмокок	Дифтерия, тетанус, коклюш, полиомиелит, Hib, хепатит B + пневмокок	БЦЖ след при липса на белег и след отрицателна проба Манту	Реимунизация срещу пневмокок	Морбили, паротит, рубеола (MMR)	Реимунизация: дифтерия, тетанус, коклюш, полиомиелит, Hib	Реимунизация: дифтерия, тетанус, коклюш, полиомиелит	Реимунизация БЦЖ при отрицателна проба Манту	Реимунизация: MMR + дифтерия, тетанус, коклюш	Реимунизация: тетанус и дифтерия	Реимунизация: тетанус и дифтерия

Защита от тежки инфекциозни заболявания

Ваксините се поставят в точния момент, когато имунитетът е най-ефективен

Колективният имунитет пази децата, които не могат да бъдат ваксинирани

Консултирайте се с личния лекар при въпроси относно ваксините и здравето на вашето дете

Важно за родителите

- Ваксините по календара се поставят безплатно.
- Поставят се от личния лекар след преглед в деня на имунизацията.
- Целта е детето да бъде защитено, когато е най-уязвимо.

Бележка: Предстоят промени по отношение на имунизацията срещу варицела.

Всички деца, родени през 2025 г., ще бъдат обхванати с имунизация срещу варицела. Първият прием е на възраст 12–15 месеца, а реимунизацията е на 4-годишна възраст, ако детето не е преболедувало варицела до този момент.

Блиц: Често задавани въпроси (Част 1)

РЕГИОНАЛНА ЗДРАВНА ИНСПЕКЦИЯ
РЗИ
ПЛОВДИВ

Може ли детето да се разболее от самата ваксина?

НЕ. Ваксините не могат да причинят заболяване.

Живите ваксини са силно отслабени, а инактивираните не съдържат жив причинител.

Понякога има лека и краткотрайна реакция – например температура или няколко петънца – което показва, че имунната система реагира.

Не е ли ваксинирането „неестествен“ процес?

НЕ. Ваксината обучава имунната система по същия биологичен механизъм, по който тя учи и след среща с инфекция.

Разликата е, че детето изгражда защита без да преминава през тежко боледуване и риск от усложнения.

Най-важното: ваксините изграждат защита по контролиран и безопасен начин.

Блиц: Често задавани въпроси (Част 2)

РЕГИОНАЛНА ЗДРАВНА ИНСПЕКЦИЯ
РЗИ
ПЛОВДИВ

Може ли детето да се разболее, въпреки че е ваксинирано?

ДА, понякога е възможно, защото никоя ваксина не осигурява **100% защита.** Но най-важното е, че при ваксинираните деца заболяването обикновено протича **много по-леко** и рискът от тежки усложнения е **значително по-нисък.**

Опасни ли са допълнителните дози ваксини?

НЕ. Допълнителната доза не натоварва имунната система. Тя действа като **напомняне** към организма и **подсилва** вече изградената защита, за да бъде имунният отговор **по-силен** и **по-дълготраен**.

Най-важното: бустерните дози помагат защитата да остане надеждна във времето.

Блиц: Често задавани въпроси (Част 3)

РЕГИОНАЛНА ЗДРАВНА ИНСПЕКЦИЯ
РЗИ
ПЛОВДИВ

Причиняват ли ваксините аутизъм?

НЕ, не причиняват.

Големи научни проучвания по света не откриват връзка между ваксините и аутизма.

Този въпрос е изследван многократно, включително за ваксината срещу морбили, паротит и рубеола (МПР).

Какво става, ако пропуснем доза?

Не се започва отначало. Имунизациите могат да бъдат **наваксани** по схема, така че защитата да се възстанови възможно най-скоро.

Може ли да се поставят няколко ваксини в един ден?

ДА. Това е стандартна и добре проучена практика.

Така детето получава **навременна защита**, без да се увеличава излишно рискът от сериозни реакции.

Най-важното: при въпроси за конкретно дете решението винаги се взема заедно с лекаря.

Най-сигурната стъпка към здраво бъдеще

РЗИ
ПЛОВДИВ

Предпазва
от тежки
заболявания

Пази семейството
и общността

Подкрепена от
десетилетия
научни данни

Спасени животи
всяка година

Ваксинацията е един от най-сигурните начини да предпазите детето си от тежки, предотвратими заболявания. Зад този избор стоят десетилетия научни данни, спасени животи и по-здрави общности.

Доверете се на фактите, следвайте имунизационния календар и обсъждайте въпросите си с вашия педиатър или личен лекар.

За конкретни решения за вашето дете се консултирайте с медицински специалист.

МАМА ЗНАЕ
ФОРУМ ЗА БРЕМЕННОСТ, РОДИТЕЛСТВО И ДЕТСКО ЗДРАВЕ

РЕГИОНАЛНА ЗДРАВНА ИНСПЕКЦИЯ
РЗИ
ПЛОВДИВ

Благодарим Ви!

Благодарим за поканата и за вниманието!

С уважение,
РЗИ – Пловдив

Защита днес | Здраве утре | Спокойствие за цялото семейство | Информирани решения за по-добро бъдеще

Повече информация за имунизациите в България можете да ѝ намерите в специализирания сайт: **https://plusmen.bg/**